

1 Digues si aquestes afirmacions sobre el text són veritat (V) o mentida (M):

- ☐ M El mes de febrer té un inconvenient per als nens i les nenes: se celebra el Carnaval.
- ☐ M En Carnestoltes arriba des de l'ajuntament.
- ☐ M La festa se celebra tant si fa bon temps com si no.
- ☐ V Les disfresses es fan sempre amb roba vella.
- ☐ M La gent se sent molt sola.

Ara, torna a escriure les frases que no són veritat de manera que ho siguin:

El mes de febrer té un al·licient, una il·lusió, per als nens i les nenes: se celebra el Carnestoltes. En Carnestoltes arriba qui sap d'on: no se sap d'on arriba. Les disfresses es fan amb roba nova o vella. La gent no està mai sola.

2 Busqueu en el diccionari el significat de les paraules següents del poema i c

- al·licient: Cosa que estimula, que incita a obrar.
- quitxalla: Conjunt de criatures, d'infants.
- gresca: Molta diversió.
- magna: Gran.
- tabola: Gran diversió.

• D'aquestes paraules, quines signifiquen el mateix? Gresca i tabola.

3 Escriu les paraules del poema que rimen amb les paraules següents:

► talla: quitxalla	► absoltes: Carnestoltes
► fresca: gresca	► endreça: disfressa
► desfilada: mudada	► tabola: sola

4 Explica amb les teves paraules el significat d'aquests versos:

i és que quan se li canten
les absoltes
arriba, qui sap d'on,
en Carnestoltes.

.....

.....

DESPRÉS DE LLEGIR

5 Marca la resposta correcta en cada cas:

El poema és format per...

- ☐ 10 versos.
- ☐ 18 versos.
- ☐ 20 versos.
- ☒ 28 versos.

"Que el segon mes de l'any és curt de talla" vol dir...

- ☐ que és més fred que els altres mesos.
- ☐ que és més calorós que els altres mesos.
- ☒ que té menys dies que els altres mesos.
- ☐ que és més baixet que els altres mesos.

El carnaval és una festa...

- ☒ que celebra tothom.
- ☐ que celebren només els nens.
- ☐ que celebren només els adults.
- ☐ que celebren només els adolescents.

El poema "Febrer" transmet...

- ☒ un sentiment d'alegria i diversió.
- ☐ un sentiment de tristesa i angoixa.
- ☐ un sentiment d'avorriment.
- ☐ un sentiment de preocupació.

6 Inventa't un nou final per a aquests versos:

El segon mes de l'any
és curt de talla,

.....
.....

-
- Quantes coques de llardons pot fer la persona que ha fet la compra del tiquet? Tre
 - Quins ingredients li sobraran? I quina quantitat? Li sobraria sucre, 700 grams, i pinyons, 50 grams.
 - De quin ingredient només n'ha comprat un paquet? De sucre.
 - Quant li ha costat la compra? 15,75 €.
 - Quina quantitat s'ha estalviat el comprador gràcies a la promoció de la tercera unitat?
S'ha estalviat 2,50€.

PRACTIQUEM

3 Fixeu-vos com es diuen les paraules següents als diferents territoris:

CATALUNYA CENTRAL	tarda	nois i noies
BALEARS	horabaixa	al·lots i al·lotes
VALÈNCIA	vesprada	xics i xiques

Ara, identifiqueu la variant de cada fragment i completeu-lo amb les paraules de la taula anterior:

—Vindràs a casa de Laura hui a la?
 —Em sembla que no, demà jugue un partit i he de descansar.
 —Doncs quina peresa anar-hi sola.
 —Però m'ha dit que hi haurà molts de
 Segur que disfrutaràs molt si hi vas!

València

Balear

—Vindràs a ca na Laura avui?
 —Me sembla que no, demà jug un partit i he de descansar.
 —Idò quina vessa anar-hi tota sola.
 —Però m'han dit que hi haurà molts d'.....
 Segur que xalaràs molt si hi vas!

—Vindràs a casa de la Laura avui a la?
 —Em sembla que no, demà jugo un partit i he de descansar.
 —Doncs quina mandra anar-hi sola.
 —Però m'han dit que hi haurà molts
 Segur que gaudiràs molt si hi vas!

Catalunya

RECORDEM

4 Hem descobert que...

Cada territori parla la seva variant d'una llengua. Algunes de les variants del català són el valencià, el balear i el català central i es diferencien tant en l'ús de paraules concretes com en la pronúncia.

ANALITZEM

1 Observeu el còmic de la pàgina anterior i contesteu:

- Quantes vinyetes té el còmic? Deu.
- Són totes de la mateixa mida? No, n'hi ha de mides diferents.
- On s'escriu el text que indica que parla un personatge? A les bafarades.
- Per què hi ha una bafarada que és diferent de la resta? Què significa? És la bafarada de la quarta vinyeta, que té les bores retallades per indicar l'esglai dels personatges.

2 Encercla l'opció correcta en cada cas:

- ▶ El còmic està protagonitzat per ☐ un pare i el seu fill ☐ un grup d'obres ☒ una colla d'amics
- ▶ L'acció està ambientada ☐ a l'aire lliure, en un entorn natural ☒ a l'aire lliure, en un entorn urbà ☐ dins d'una casa, en un entorn urbà
- ▶ L'acció té lloc ☒ en un mateix dia ☐ durant dos dies ☐ en una setmana
- ▶ L'acció té lloc ☒ en l'època actual ☐ en un futur molt llunyà ☐ en el passat

3 Identifica les parts del còmic:

PLANTEJAMENT	Quines vinyetes comprèn?	Les vinyetes 1, 2 i 3.
	Què hi passa?	Un grup d'amics han construït un drac en un solar per a una representació.
NUS	Quines vinyetes comprèn?	Les vinyetes 4, 5, 6, 7 i 8.
	Què hi passa?	El drac es mulla i com que està fet de pasta de paper es fa malbé. Els nens marxen troben el pare d'un dels nens de la colla que està enderrocant una casa amb una excavadora.
DESENLLAÇ	Quines vinyetes comprèn?	Les vinyetes 9 i 10.
	Què hi passa?	Decideixen fer servir l'excavadora com a drac i fan una representació de la llegenda de Sant Jordi modernitzada.

PRACTIQUEM: les lletres p/b, t/d, c/g a final de paraula

- 4 Fixa't en la lletra destacada i relaciona les paraules que tenen el mateix so en posició final:

- 5 Completa aquestes paraules i els seus derivats amb **p, b, t, d, c** o **g**:

llam **p** ▶ llam **p** ec

ris **c** ▶ arris **c** ar

san **t** ▶ san **t** ora

ver **b** ▶ ver **b** al

ver **d** ▶ ver **d** or

fan **g** ▶ enfan **g** ar

- 6 Escriu el gerundi de cada un dels verbs següents:

▶ quedar: quedant

▶ tenir: tenint

▶ mirar: mirant

▶ fer: fent

▶ esperar: esperant

▶ ploure: plovent

- 7 Completa les paraules de les oracions següents amb **p, b, t, d, c** o **g**:

▶ Vam estar cantan **t** i ballan **t** a la festa d'en Mar **c**.

▶ Li han posa **t** un càsti **g** per la seva actitu **d**.

▶ Posa l'abri **c** a la maleta, que farà fre **d** a Bucare **t**.

▶ Vaig estar rien **t** tota la ni **t** amb les històries que explicava el meu ami **c**.

» Quan el so final d'una paraula és el de *drac*, *llop* o *fred* podem tenir dubtes de com s'escriu.

- Després de vocal o diftong tòncics, escrivim **-p**, **-t**, **-c**: *cop*, *mut*, *poc*.

Són excepcions a aquesta regla els noms femenins acabats en **-itud**, **-etud** (*actitud*, *inquietud*), els noms acabats en **-leg**, **-gog**, **-fug** (*psicòleg*, *pedagog*, *centrifug*) i altres paraules com *cub*, *tub*, *mag*...

- Després de vocal àtona o consonant, escrivim la mateixa lletra que trobem en els derivats: *músic* - *musical*, *record* - *recordar*, *càstig* - *castigar*, *àrab* - *arabesc*. Són excepcions les paraules *ànec*, *espàrrrec*...

- Tots els gerundis acaben en **-nt**: *fent*, *ballant*, *mirant*...

El Jan Plata vivia amb la seva mare en una petita casa que havia estat de pescadors. Situada als afores del poble, en un petit pujol de pedra, pins i atzavares, la caseta mirava al mar. Era blanca, tenia les finestres pintades de blau i, dalt de tot, algú hi havia construït una petita torre. Dins la torre només hi cabia una persona ajupida, i s'hi podia contemplar la llunyania del mar. Potser havia estat una torreta de vigilància del segle en què existien els atacs de pirates al petit poble. Encara conservava una campana, una curiosa campana daurada que la mare cuidava molt i que el Jan Plata tenia prohibit de tocar.

"Per què no puc tocar-la?", preguntava a vegades el nen.

La mare sempre responia: "Quan arribi el moment ho sabràs", que era una manera de no contestar.

ENS HI FIXEM

1 Contesteu:

- Quin any té lloc l'acció? L'any 2000...
- A quina estació de l'any? Primavera.
- A quin moment del dia? A la tarda, quan es pon el sol.
- On té lloc l'acció? A la costa, al costat del mar.

2 Classifica les afirmacions següents segons que es refereixin a les imaginacions del protagonista o a la seva manera de viure:

El Jan Plata viu amb la seva mare.

Arriba un vaixell esportiu a casa seva.

Coneix el seu pare.

A casa seva hi ha una campana que no pot tocar.

El seu pare es disculpa per haver estat absent.

Viu en una casa de pescadors.

IMAGINACIONS DEL PROTAGONISTA	VIDA DEL PROTAGONISTA
Arriba un vaixell esportiu a casa seva.	Viu amb la seva mare.
Coneix el seu pare.	Viu en una casa de pescadors.
El seu pare es disculpa per haver estat absent.	A casa seva hi ha una campana que no pot tocar.

3 Busca en el text una personificació i completa-la:

La lluna *solcava el cel*.....

4 Llegeix aquesta definició:

Una **comparació** és una figura retòrica que relaciona dos conceptes que tenen una semblança. És formada per un terme real, un nexa i un terme imaginari.

Ara, fixa't en aquestes comparacions del text i inventa'n altres de semblants:

► Continuarà dalt de l'arbre com una flameta blanca.

Continuarà dalt de l'arbre com

► Enduta pel vent com una gavina.

Enduta pel vent com

► Acabada de fer com un pa tret del forn.

Acabada de fer com

5 Torna a llegir el text i tria l'opció correcta:

- ☒ Aquest fragment pertany al *plantejament* de la novel·la perquè presenta el personatge protagonista, el lloc i el temps on té lloc l'acció.
- ☐ Aquest fragment pertany al *nus* de la novel·la perquè explica les aventures que el protagonista una vegada ha tocat la campana prohibida.
- ☐ Aquest fragment pertany al *desenllaç* de la novel·la perquè explica com acaben les aventures que viu el protagonista.

6 Imagineu què passa quan Jan Plata toca la campana. Escriviu-ho de manera resumida:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7 Copia les preguntes sense resposta que apareixen en la lectura:

Com ens comunicarem? Com ens desplaçarem? On viurem? Quines professions existiran?

Ara, escriu-ne dues més:

ESCRIVIM

—Que no escolta les notícies? La meua obligació és fer-li saber que m'ha de
 rar tots els xiclets que hi hagi a l'escola. Ja hauria de saber-ho. Si més no, h
 en aquesta carta. —Va lliurar-li un sobre amb la missiva reial: una corona p
 jada.— No cal que s'entretengui a llegir-la. Em faria perdre massa temps. I no
 tinc. Li diu que busqui als pupitres dels escolars, a les sales de jocs i a qualsevol
 indret on puguin amagar xiclets, que faci el favor de portar-me'ls i que gràcies
 per l'atenció.

DESPRÉS DE LLEGIR

1 Completa les frases amb les paraules següents:

negres • joves • vell • de vellut • transparent • fúnebre

- ▶ El tanatori de Londres era vell.
- ▶ Els carruatges que sortien del tanatori eren fúnebres.
- ▶ Els cavalls que tiraven els carruatges eren negres.
- ▶ Els enterramorts que conduïen els carruatges eren joves.
- ▶ Les banquetes dels carruatges eren de vellut.
- ▶ La caixa de vidre on normalment s'encabien els taüts era transparent.

2 Relacioneu cada paraula amb el seu significat:

majestàtic	De color poc viu, poc intens.
relegar	Que impressiona perquè és molt elegant.
esmoreït	Fer el senyal de la creu amb el dit polze sobre el front, la boca i el pit.
atzufar	Donar cops.
desaforadament	Molt ràpidament.
persignar-se	Apartar o deixar de banda una persona o cosa.

3 Llegeix la descripció sobre els enterramorts i dibuixa en un full a part com te'ls imagines:

El conduïen joves enterramorts de faccions blanques, esmoreïdes, alts i prims,
 majestàtics, que vestien de negre, amb barret de copa, frac i guants blancs.

4 Marca la resposta correcta en cada cas:

Després de la prohibició dels xiclets, els encarregats de recollir-los són...

- ☐ els professors.
- ☐ els directors de les escoles.
- ☒ els enterramorts.
- ☐ els infants.

Abans de la prohibició, els carruatges fúnebres...

- ☐ no anaven tirats per cavalls negres.
- ☐ no transportaven taüts.
- ☐ no eren conduïts per enterramorts.
- ☒ no anaven ràpid pels carrers de Londres.

Amb la prohibició dels xiclets, s'ha afegit a la vestimenta dels enterramorts...

- ☒ un braçalet amb la lletra X.
- ☐ un barret de copa.
- ☐ uns guants blancs.
- ☐ un frac negre.

La prohibició dels xiclets...

- ☐ només la coneixen els que reben la visita dels enterramorts.
- ☒ la coneix tota la població, perquè ha sortit a les notícies.
- ☐ només la coneixen les persones que han estat empresonades.
- ☐ només la coneixen els membres de la família reial.

5 Escriu què faries si fossis John Mortimer per trobar tots els xiclets de la ciutat.
Quins llocs visitaries? Per què?

.....

.....

.....

.....

Si vols continuar llegint aquest llibre, a més de comprar-te'l, també pots anar a buscar-lo a la biblioteca. Les biblioteques són espais on hi ha molts llibres, diaris, revistes... i on te'ls deixen en préstec durant un temps perquè te'ls puguis emportar a casa. A més, per fer-ho més fàcil, podeu consultar per internet si el llibre que cerqueu està disponible.

24

grumets

La guerra dels xiclets

Títol: La guerra dels xiclets

Autor: Jordi Folck

il·lustracions: Isaac Bosch

Publicació: Barcelona, La Galera, 2005

Descripció: 172 pàg.; 21 cm

Col·lecció: Grumets; 105

EXEMPLARS

LOCALITZACIÓ

Arenys de Mar. Pare Fidel Fita
Badalona. Can Casacuberta
Badalona. Lloreda
Barcelona Eix. Joan Miró
Barcelona Eix. Sant Antoni Joan Oliver
Barcelona HG. Guinardó Mercè Rodoreda

SIGNATURA

I***Fol
I***Fol
I***Fol
I***Fol
I***Fol
I***Fol

ESTAT

Disponible
Venç el 25.04.19
Disponible
Disponible
Disponible
Venç el 30.04.19

❶ Qui és l'autor de la novel·la? Jordi Folck.

❷ Qui és l'il·lustrador de la novel·la? Isaac Bosch.

❸ Quantes pàgines té el llibre? 127 pàgines.

❹ A quina biblioteca està disponible el llibre a Badalona? A Lloreda.

❺ A quines biblioteques el llibre no està disponible? A quines ciutats són? A Can Casa Cuberta, a Badalona, i a Guinardó Mercè Rodoreda, a Barcelona.